

”Erindring om min Soldater- og Krigstid” ved Jørgen Jacobsen (1888-1969)

”Erindring om min Soldater- og Krigstid”
ved Jørgen Jacobsen.

I Rendsborg 1908-1910. Jørgen Jacobsen ses midt i billedet.

”Omkring 1. Okt. 07

Fader vilde da til Rendsborg for at købe en udrangeret Millitærhest. Jeg var da hjemme for Karl. Du kan jo reise med og melde Dig som Soldat ved Train B Nr. 9 det maa være en god Tjeneste, der faar Du lært at kusk og kjøre. Jeg kom saa med og blev antaget som Soldat.

den 2. Okt. 1908 blev jeg indkaldt i 2 Aar til d. 30. 9. 1910. Fader mente den gang, hvis der skulde komme en Krig maatte det være et godt sted de kom altid lidt bagefter. I 1912 blev jeg indkaldt til Overse (der står muligvis øvelse) ved Art Regiment 20 i Kølñ det schvare Art varede i 12 Dage saa var jeg hjemme igjen. Vi var i Manøvre og kjørte med 6 Heste for hver Kanon, det var ikke alt lige godt. Vi reiste først til Kølñ og saa tilbage til Kølñ med Kanonerne. Manøvren var i Holsten. Jeg kom saa hjem og den 1. Okt. 1912 blev Christine og jeg gift og d. 1. Nov. 1912 reiste vi til Dyndved, der havde vi det godt men kun saa kort. Vi havde jo Jørg Lauritsen Ejendom i Forpagtning.

Men saa kom den slemme Dag Søndag d. 2. Aug 1914 Krigen brød ud og jeg skulde bort. Mandag den 3.de reiste jeg fra mine kjære ud i det uvisse hvor hen vidste vi ikke. Jeg reiste saa fra Ulkebøl Dagen efter til Flensborg. Den 5. 8. til Rendsborg. Da jeg tjente aktief maatte jeg 3 gange paa Sygehus og derfor tængte jeg om det ikke kunde være godt at være ved et Lazaret. Jeg kom saa med som Kusk og vi er en cirka 30 Mand kom vi ud i Byen, Bynsdorf hos P. Schrøder 12 km fra Rendsborg der var vi i 8te Dage. Men nogle af os var en Dag til Rendsborg for at hente Heste og da vi kom tilbage havde de hver to Heste jeg og flere andre ingen Heste. Vi skulde saa være oppasser for Lægerne. Vi blev ogsaa en Dag talt og da var der en Kusker for mange og en Sygemedhjælper for lidt. Det var ikke saa nemt at for byttet der skulde saa en af Kuskerne melde sig som Sygepasser. Dog da jeg jo havde været 3 gange paa Lazaret som aktief meldte jeg mig. Og fra den Stund var jeg

saa Sygehjælper hele Krigen. Den 11. Aug. 1914 om morgenen Kl. 4 gik det fra Bynsdorf til Rendsborg og derfra Kl. 7 med Toget over Højbroen til KL.11 om aftenen der var vi i Achen der kom vi i Quatier men kun til Kl. 3½. Kl. 5 gik det videre til den Belgiske grænse der var vi ved 7 Tiden og saa begyndte elendigheden der laa Døde Heste og ituskudte Vogne men jeg maatte jo gaa til Fods havde jeg været Kusk kunde jeg kjøre med det var jo slæmme ture en 30-40 Km hverd Dag og somme Tieder Vagt om Natten. Den 6.9.14 kom vi til hjælp første gang. En Søndag forud blev der kastet Bomber ned i en stor Kolonne der var mange Døde baade Mennesker og Heste. En var saa haard saaret at Han ikke kunde taale at blive kjørt vi skulde bære Ham til den næste By. Der blev Han opereret men kom Dagen efter i Fangenskab Men 2 Aar efter var samme Soldat bleven udleveret over Schweitz og kommet hjem. Han var saa haardt saaret at Han ikke kunde komme i Krig mehre. Han havde da skrevet til den Læge og takket Ham fordi Han (Lægen) havde opereret Ham d.6.9.14. Det var Lægen glad for.

Indtil den Dag d. 6.9.14 gik det altid fremad. Men saa gik det igjen tilbage. De fortalte da ogsaa at det var Krigens vendepunkt tyskerne kom aldrig mehre saa nær til Paris som de var d. 6.9.14. Vi maatte saa rederere (retirere) og det gik hurtig det var værre som at gaa fremad. Men den 19.-20. September gravede Tyskerne dem ned og der blev de i langt over 1 Aar det gik kun lidt frem og tilbage.

Det første gang jeg rigtig kom til at hjælpe var den Søndag d. 20.9.14. Da kom vi fra Lasaret 11 til at hjælpe og bære saarede ned i en stor Stenhule som blev brugt til Lazaret jeg tro nok der var mehre hundere levende og Døde der blev vi til paa Mandag eftermiddag. Det var en stor jammer de saarede var vaade af Regn og maatte ligge paa den bare Jord og Lys var der kun et enkelt Tællelys. Men saa den 28.9.14 kom vi Lazaret 11. (Det har jeg vist ikke skrevet meget om). Det bestod af 5 Læger 1 Apoteheker 2 Inspektører 3 Underofficerer 25 Kusk og Tjenere I alt cirka 50 Mand. Vi kom saa den 28.9.14 til en lille Landsby. (Vassens) Og der fik vi saa Lazaret forskellig steder ogsaa i en Skole. Og den skole og By har vi besøgt i 1965. Skole var der inu. Vi havde der meget at bestille det var alt premitift de saarede laa paa lidt Halm paa Gulven. Der kom ogsaa mange Infanteri Komp og fik Indsprøjtning for Tyfus der var ogsaa mange som blev Inlagt jeg huske at Nis Schmidt fra Klansager laa paa min Stue. Han blev dog rask og jeg havde lejlighed til at besøge Ham til Jul 1915 men Han var da meget bange. Han sagde flere gange det gaar aldrig godt og det gik ogsaa til Januar 1916 da blev Han borte. Ja der var saa mange det gik saaledes for. Jeg har seht mange mange saarede og Døde det er i hundredehvis jeg har baaret paa mine Arme. Ja det var jo i Vassens vi havde begyndelsen det varede kun 1 Maaned saa kom vi til Lemes Vil der var det ikke saa godt vi var da for nær fronten det var ogsaa en Maaned. Saa kom vi 30 Km tilbage og der laa vi i over ½ Aar helt til midt Juni 1915.

Men der blev af og til et par Mænd af Kompagniet til andre Lazaretter. Jeg kom ogsaa til Lazaret No 7- det bag Fronten i en lille Stad Noyon der var jeg fra 5. Febr til 20. Juni 1915. Da var det bedere der laa de saarede i en Seng og det hele var nogenlunde i Orden. Jeg fik Værelse sammen med N Olsen fra Elstup. Han var tjener hos en Læge. En Dag i Marts da der kom saarede fra Fronten og vi skulde bære dem in da var den ene min Gode Ven Frits Nielsen fra Hørup. Han var blevet haard saaret i den ene Arm og komme saa til at ligge paa min Stue. Hverd Sygeplejer havde fra 20-25 Mand at passe hvis de var haard saaret ikke saa mange og ellers nogle flere. Men det traf ikke saa tiedt at der var bekendte ibland. De var en lille fin By og en Stor Katedralle/Kirke og denne Kirke har jeg igjen besøgt i April 1961 den var ikke bleven nedskudt for det meste af Byen var næsten heldt ny. Den 21. Juni 15 kom jeg igjen tilbage til Lazaret 11 og vi fik Lazaret i Bleuneurt i nærheden af Byen Schony. Det var en Landsby. Der fra kom jeg første gang hjem paa Orlov det var lige da Jens fylde 1 Aar.

Tilføjelse: Da jeg kom tilbage fra Laz. 7 til 11 kom vi i Byen Mondiskurt. Der var jo inu Cevil og det var dem jo streng forbudt at holde noget skjult for Tyskerne. Saa skede det en Dag at en

Underofficer som boede hos en gammel Mand og Kone at Han om Natten hørte de gamle var gaaet ned i laden der havde de jo Kaniner (det var næsten alle Franskmand som havde det) Men Dagen efter blev det undersøgt og der stod jo 3 store Burre paa hverandere og neden under dem var der gravet et Dybt hul og der sad deres 20-aarige Søn en stor Karl med et langt Skæg. Han kom jo nok i Fangenskab. De gamle blev jo bortført var der skede med Dem ved jeg ikke der blev sagt at De blev skudt. I 1916 fik vi et nyt No til Laza. Det blev No 92 i stedet for No 11. fra den tid var det saa Laz 92.

Han (Jens) blev født den Dag vi reiste fra Rendsborg 1914 men det første Brev fik jeg 3 Uger senere da var vi i Frankreich 1914. Jeg havde Orlov i 4 Uger men jeg kunde reise til min gamle plads, hvor jeg havde det godt. Vi blev i Belunyeorm til 1 i Oktober. Lidt senere i Nov. 15 kom vi med Toget til Campagne Byen Ablygnio og derfra kørte vi saa med Hestene til Byen Vause Campagni og her blev vi saa til 1. Juni 1916 en lang og god Tid. Vi havde da vi hørte at vi skulde til Campagne at det maatte være noget fint men det er en meget fattig egn. Et tynd lag mul men ellers Kridt Det var en rolig Vinter vi havde kun let Saarede og Syge at passe. Byen laa paa en bagge. Kirke og Skole laa mit paa Baggen men ellers var der Gaarde nede i Dalen og en stor Gaard oppe paa Toppen. Vi boede oppe og det gjorde Kuskerne ogsaa. Der var ogsaa Cevil i Byen de havde inu Køer og Høns ogsaa lidt Mælk. Da jeg var Landmand blev det mig de skulde aflevere til. Det gav cirka 50 Æg og 25 Litter Mælk om Dagene.

Af Mælken fik jeg en Kone som havde en Centrifuge til at lave Smør en 5-6 pund for hver 4 Dage der blev dog ogsaa lidt til hende ja det var en lang god Vinter. Men først i Juni kom vi igjen med Toget og kom i Omennen af Sck Quentin hvor det gik haardt til. Denne By kalder Franskmande for lille Paris der har jeg boet 2 gange i 1961- 1965. Vi kom den gang 1916 til en Landsby Levengje hvor vi fik Lazaret, der fik vi ikke megen rod det var jo ikke langt fra Somme Perome-Basaume. Jeg husker en aften der kom Flyvere og vi fik nogle Ceville en ung Pige var haardt saaret og under behandlingen blev Lægen daarlig og maatte gaar ud lidt efter skete det samme med mig. Det er saa vidt jeg ved det eneste gang, og det skyldes vist nok at vi ikke havde faae frisk luft in før vi begyndte. Jeg kom ogsaa derfra paa Orlov d. 10. August 1916. De var fra San Quentin og paa Banegaarden traf jeg Peter Krohg Ekenmølle og vi kunde saa følges hele vejen hjem. Peter Krogh havde 14 Dage orlov jeg 4 Uger.

Inden jeg reiste var P.K. haard saaret og mistede det ene Ben, men kom da hjem og levede i mange Aar. Jeg kom saa der opp og det gik videre vi kom til en By som hed Reemmi P. Brock besøgte mig Han kom lidt paa besøg vi var jo i nærheden af hverandre. Der husker jeg en Operation om Natten en helt ung Soldat havde ved uforsigtighed skudt sig selv i Livet. Han stod paa Vagt og havde leget med sin Revolver og der skudt sig selv i Livet da det var om Natten kom jeg til at være med ved Operationen. Hele Indvoldet alle Tarmer kom paa Bordet. Saa vidt jeg husker var der minst ti huller paa Tarmene som alle blev syet og det hele kamm igjen paa Plads. Og Manden kom sig efter denne Tur. Ja der skete meget men det gik ikke altid lige godt. Jeg havde ogsaa en Patient som havde Stivkrampe det er en forfærdelig Sygdom. Vi blev saa afløst og kom i nærheden af Duai Hvor vi hold Jul. Men først i Januar 1917 kom vi til Cambrai Annes der fik vi Lazaret en rigtig stor Skole men der var kastet en Bombe midt paa Paldsen og over 1/2 af Ruderne var sprænkt men det fik vi ornet med Glas og Papir. Vi havde kun let saarede og syge omkring 150-200 hver Dag. Den 17. Februar 1917 skulde alle for en Læge og undersøges og resultatet blev at vi næsten alle skulde til Infanteriet vi var for gode til at være paa et Lazarett og der skulde saa komme en afløsning fra Tyskland. Men omkring 20. Marts kom vi til Duai og fik der Lazarett i en stor Skov det var et stort slag ved Arav og Soretto i April 1917. Vi fik ogsaa 30 Mand fra Infanteriet som skulde uddannes som Saniteter og de maatte hjælpe med til at passe de saarede vi havde mange der Døde hver Dag.

Den 12. April kom saa dem som skulde afløse os men da vi havde saa mange saarede kunde de ikke

undvære os og vi blev saa til 30. April. Lazarettet blev saa afløst og de gamle Mandskab var bleven syge og var sendt bort, kunde de beholde to af de gamle og det blev Heinrich Gløjer og mig, det var jo at hvere heldig.

Vi fik ogsaa hverd 14 Dage Orlov og Jernkorset. Nogle af mine gamle Kammerder faldt og kom ikke hjem. Da jeg nu i 1961 og 1965 var med til Frankrich fand jeg paa den Danske Kirkegaard Theodor Tønders grav Han var en god Ven fra F. L.11 men maatte jo bort. Efter at være kommet tilbage fra Orlov sidst i Mai 1917 fik vi saa Lazaret i Cambrai paa Byens sygehus hvor det gik temlig haard til der var mange Gasforgiftede og mange Døde undersøgt der var 4 fremmede Læger til at undersøge dem. Vi var med to Mand kommanderet til at hjælpe. Vi skulde skære dem op og efter undersøgelsen igjen sy dem til, det tog lidt paa Nerverne. I Cambrai var vi et paar Maaneder saa kom vi hen paa Sommeren 1917 til Lichterfelde der fik vi Lazareth i et Kloster vor der var en del gamle Nonner dem glemmer jeg aldrig de var saa gode til at hjælpe os ved de saarede. Jeg husker en Aften jeg var gaaet over til Peter Brock, Han boede i Huset ved siden af, da jeg lige var kommet derover kom der Flyvere og de kastede Bomber ned. Jeg siger saa det gaar nok ikke godt der var ogsaa faldet en Bombe i en lille Kirke vor der laa 70 saarede men heldigvis var der ikke kommet saa mange til skade men de kom alle ned i Klosteret jeg kom jo ikke i Seng den Nat. Ogsaa en ung Pige og Karl var blevet saaret og kom paa Lazarettet. Pigen haard saaret. Vi kom saa fra Lichterfelde sidst i September 1917 og paa en lang Jernbanereise til Rusland det tog 8 Dage med Toget. Nat og Dag. Kuskene var jo sammen med deres Heste men Sanitærpersonalet en Personvogn. Forplejning fik vi til dels paa Stationerne det kunde godt være mit om Natten at vi fik Middagsmaden. Turen gik først til Hamborg og der var nogle Hamborger som kunde se hjem, men vi kjørte saa tilbage igjen ogsaa over Berlin-Posen ogsaa til Byen Wilnar. Derfra kjørte vi til en lille By ved siden af som hed Wilaika

Der havde vi ingen syge. Det var en meget fattig Befolkning. Vi 10 Mand boede i et gamelt Hus sammen med Mand Kone og en lille Dreng. De boede til venstre vi til højre. De havde det hele sammen i et Rum 1 gris Høns Karl de selv sov oppe paa Ovnen det var helt almindelig i Rusland.

Det var i Okt. og Nov. 1917, jeg havde ogsaa Fødselsdag der og besøg af Peter i Stenhold og Christian Langdel men jeg maatte lige til Sengs det vil sige paa Gulven jeg havde faaet gigt i begge Ben og kunde ikke gaa. Da vi kjørte igjennem Tyskland maatte vi om Natten sove paa Gulven andre paa bænkene og nogle ved Loften i et Tæppe det gjorde jeg men der var varmt og daarlig Lukt. Fra Wilaika kunde vi for lov til at gaar til den store By Wilnar en 10-12km. Byen havde vist nok 100000 Indbyggere. Der laa de meste af Infanteriet fr 18. Infanteri Division. Reg 84.85.86.31. og 163. hverd Regiment med 12 Kompagnier til cirka 200 Mand i hverd Komp. Men den siedste Nov. 1917 gik turen igjen til Frankrich. Jeg var da saa rask at jeg kunde komme med. Denne gang gik turen en liedt anden Vej vi kom igjennem Schlesien Staden Byen Breslau. Leipsick Saksen ned til Elsas den Franske grænse ikke langt fra Byen Mühlhausen en stor By der laa Infanteriet. Lazarettet kom til en lille Landsby ved navn (Eichwald). Jeg laa først i Skolen men et par Dage senere fik jeg Quatier hos en paa Landet der var 4re smaa Børn og hendes Fader. Manden var Soldat og i russisk fangenskab det var jo den gang og vi kunde jo tale sammen de talte tysk og Fransk. Og efter Krigen kom de til Frankrich. Som vi kom til Danmark. Konen havde jo ogsaa en Ko og et par Grise. Men en Dag blev Koen syg og Konen kom grædende om jeg ikke kunde for det var jo meget slemt naar den skulde Død. Jeg saa nok den havde Tromsye. Vi fik saa en stock i Munde paa den ogsaa kom jeg og Drengene ud at gaa med den og Koen blev rask og Konen blev glad for den havde jo Mælk til hele Familien. Vi fejrede ogsaa Jul i denne By det var ligesom lidt mehre Festlich vi kunne jo tale med befolkningen.

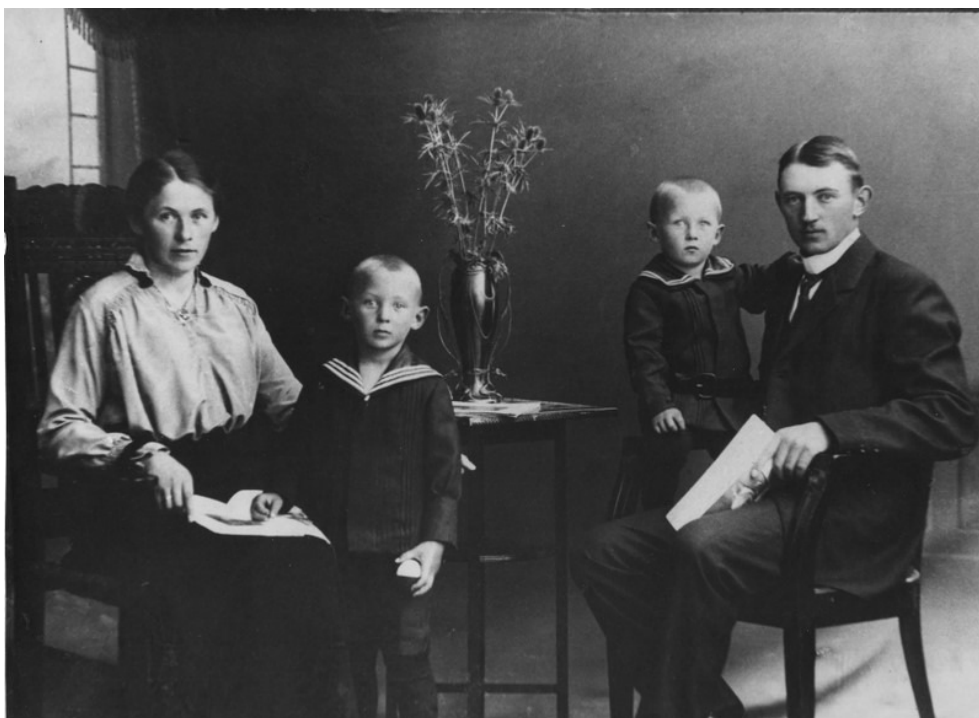
Fotograferet julen 1917.

Men 1. Januar 1918 maatte vi flytte liege over Rihnen til en By som hed Neuenburg. Der fik en Ven af mig og jeg Quatres hos en gammel Mand og Kone de havde et lille Landsted. 3 Køer og et par grise. Deres to sønner var Soldater jeg tror nok den ene i Russisk fangenskab. Byen laa i Baden og de kunde jo ogsaa tysk men den gamle skulde jo passe Landeriet. Han kjørte gjødning ud med sine to Køer det gik gaad jeg hjalp Ham at læsse og strøde all gjøgning og saa kom Han igang med Ploven det gik godt og Han var glad. Jeg fik jo ogsaa brød med paa Marken og et stort stykke Flæsk. Om aftenen fik vi saa varm Mælk til varme Kartofler. En Dag kom Korporalen om jeg ikke kunde køre til Mølle med Nabokonen. Hun skulde have noget malet til Brød og gryn. Men det var en lang Vei vi kjørte tidlig om Morgenen og kom først tilbage til aften. Møllen var en Vandmølle. Det var liedt til afvæksling. Vi havde ingen syge og Saarede og tiden blev jo saa ikke saa lang. Jeg havde jo ellers ikke noget med Hestene men de viste nok jeg kunde kjøre. Vi havde ogsaa en Dag en ugflugt til et stort Bjerg som hed De blauen og var 1500 Meter over Vandet. Først gik vi en Time og saa kom vi med en sporvogn saa langt den kunde gaa det gik da hele Tiden oppad til siedst skulde vi saa gaar resten. 2½ Time før vi var helt oppe. Da vi havde gaaet en Time blev det helt Taaget men lidt senere blev det klart vi var da gaaet igjennem Skyerne. Da vi kom helt oppe skinnede Solen og der laa et fint Hotel og Udsigt Taarn vor vi kunde købe noget at spise men saa skulde vi jo ned igjen det tog snart liege sa galt til Benene som at gaar opp men vi kunde jo skyde gjenvei da Veien jo gik i runde. De var jo ikke alle med oppe paa Toppen og de fortalte at der havde der ingen Sol været hele Dagen og deroppe skinne den hele Tiden. Der oppe kunde vi se seks store Bjerge rundt om som var fulde af Sne. Men da vi kom hjem var vi godt trætte og den næste Dag med. Men vi skulde jo flytte igjen siedst i Januar 1918. I Februar flyttede vi rundt men først i Marts 1918 kom vi til Byen Hitzi den laa mellem Cambrai og Dueni den 21 Marts 1918 begyndte den store offensif.(Kamp). Det var vel nok tyskernes siedste anstrengelser og det kostede mange mange Menneskeliv. Tyskerne kom jo ogsaa frem en 70-80 km. Og vi fik mange saarede. Men saa en Dag først i April maatte vi jo med frem og vi kom igjennem mange Byer som var heldt skudt ned og der laa inu Døde Soldater og Heste. Vi kom saa heldt forud ikke langt fra Fronten der fik vi Lazarett i nogle store Telte og der var mange saarede og mange Døde men det varede en 10 Dage saa gik det igjen tilbage. Vi kom i nærheden af Byen Perone der fik vi et Engelsfeld lazarett alt Baraker af Blick der var jo ingen Huse mehre. Der fik vi igjen saarede. En Dag kom vi med 3 Mand med en Lastbil heldt tilbage til den By

vor vi var siddst i Marts. Vi skulde der hente 4 Køer. Dem skulde vi have ved Bykommandanten og saa skulde vi jo finde Vejen tilbage til Lazarettet. Vi fik godt med forplejning med, den første Nat sov vi i den By vor vi havde været da vi kjøte fremad der var der inu Cevil som jo nok kjendte os. Men det tog 4 Dage for at finde Lazarettet igjen. Køerne skulde jo engang imellem paa Græs og vi havde ikke noget at vende efter men om Natten laa vi i de nedskudte Ruiner og en af os skulde holde vagt ved Køerne. En Dag da vi gik med Køerne kom der et Kompagni Saniteter imod os og der var en af vore gamle Kammerader ibland Han kom fra os i April 1917. Han blev saa glad da Han saa os. Kompagniet gjorde hold og Han fik lov til at tale med os. Vi fik ogsaa en Ko malket og Han drak alt det Han kunde. Ogsaa nogle Konserves og Brød var der til Ham. Siedst i Krigen kom Han i fangeskab og kom først hjem i Sommeren 1919. Hans Navn var Peter Jacobsen og var gift i Flensborg og talte dansk. Men er nu Død. Vi gik saa videre med Køerne og fandt jo snart Lazarettet Men vi skulde jo snart flytte og det blev rett tidt i Sommeren 1918. vi fik ikke Tid at blieve længe hvor vi komm. Jeg husker siddst i Juli 1918 vi var da i Byen Eer ikke langt fra den belgiske grænse Tourmai der fik jeg en aften besøg af Fætter Peter fra Hørup. Han var da i Byen Lille vel en 20-25 km derfra. Men havde fri et par Dage. Det var ogsaa fra Byen Eer at Husmann blev fri. Severin Husmann var Smedesvend og var Forlovet med Margrethe Nicolaisen Ulkebøl (Sygeplejer) Han var med ved Lazaret 11 fra begyndelsen og havde tjent 2 Aar Aktief ogsaa en af de første Dage i August 1918 blev Han fri og maatte reise hjem for Han var Dansk undersadt. Nu skal jeg skrive hvorledes det gik til. Hans Fader var dansk undersadt. Gift og havde flere Børn. saa skeer det at Faderen søger om at blive tysk undersat og de Børn som var født blieve Navngivet paa ansøgningen. men der gik den gang en lang Tid inden ansøgningen blev bevilliget (vel 3 Maaneder) Og i den tid bliever Severin født .men er jo ikke paa ansøgninge. Saa kom bevillingen tilbage og de søskende som er født derefter er jo Tysk liege som de øvrige som er Navngivet. Han Severin er ikke med. Fordi Han er født da Ansøgningen var indsendt. Og da Severin er hjemme paa Orlov i Mai 1918 kommer de til at tale om det og rejser saa til Bevirkskomando i Schlesvig og tre Maaneder derefter kom det til Lazarett at Han skulde være fri. Ja der blev glæde jeg var med Ham til Toget vi viste ikke den gang hvornaar Krigen var forbi. Det var vel nok et sieldet tilfælde. Det gik jo langsom tilbage vi fik ikke rigtig Lazarett mere kun nogle faa Uger og til siddst kun faa Dage saa gik det igjen tilbage. Det begyndte at blive knap med Levnesmitler til de syge og saarede. For det var der ikke noget i vej for under hele Krigen der var altid nok til de syge men lige til siddst var det nok ikke saa godt. Ja vi naaede jo saa slutningen d. 11. Nov Kl 11 1918. Det var vel nok en glædensdag. Men om formiddagen var det ikke heldt godt vi skulde igjen tilbage vi laa i en By vel godt 100 m fra Hovedvejen og den var jo full med tropper alt gik jo tilbage. Men haldelen af Lazarettet kjøretøj var velkommen opp paa Hovedvejen de andere var nu paa sidevejen. Jeg ogsaa for naar vi skulde flytte fik jeg Tidt en Vogn med da vi var der kom der mang fjentlige Flyvere som kastede Bomber ned det hele gik i staa og det blev et forfærdelig virvad jeg laa ved sieden af Vognen ned i en grøft hvor mange der var af Døde og saarede ved jeg ikke men Lazarettet var der ingen Døde. Det var Kl 9-10 om formiddagen d 11.11. og Kl 11 samme dag var Krigen forbi. Vi hørte saa ingen skyden og vi saa ingen Flyvere mehre det var jo næsten ikke til at tro. Men siken glæde alle vilde jo hjem og det kunde jo ikke lade sig gjøre. De første Dage var det ikke godt der var ingen orden alle vilde jo køre og Vejen var for lille somme tider kom de jo opp at slaas. Det var jo altid galt naar der kom Tropper fra en side vej de kunde ikke komm ind. Men saa blev der fra de forskellige afdelinger og Komp valgt et Soldaterrad og saa blev det hele tilrettelagt. Vi fik saa der igjennem at vide vor naar vi skulde kjøre og naar det eller det Regiment var paseret Hovedvejen maatte vi slutte efter og de andere skulde saa holde tilbage. Da det saa først var indført gik det rett godt. Vi kjørtte vel en 30-40 km verd Dag saa kom vi i Quatier og saaledes gik det 3 Dage i træk kjørtte vi og den 4 Dag laa vi i rod. Jeg var med til at søge Quatier. Det gik saaledes. Vi havde en lille Vogn til to Mand og med den kjørtte vi i forvejen. Vi fik at vide til vad for en By Lazarett skulde

Dagen efter saa kjørte Apotekeren og jeg for det meste om Nat da vi jo skulde være der om morgenen naar de Tropper som var Dagen før os kjørte bort saa vi saa var der til at rekvirere deres Quatier for der kom jo mehre i samme By. Vi skrev paa Døren at det var belagt af F. L. 92. Vi skulde jo have Quatier til Lægerne Sygeplejere Kuskerne og alle Heste en godt 30 Stykker saa gik vi i Byen til hen paa eftermiddag selve turen var jo lidt liedt vanskelig Det var om Natten vi havde kun en Lommelygte og skulde lidt holde for at se paa Vejviserne.

Paa min Fødselsdag d. 21.11.1918 kjørte vi over grænsen mellem Belgien og Luxenborg og Dagen efter over grænsen mellem Luxenborg og Tyskland. Der kunde vi saa begynde at tale med Befolkninge vi kjørte saa lidt langs Rihnen til Byen Bonn der kom vi over Rihnen og saa gik det jo videre til vi den 22. Dezember var naaet en 5 km den anden siede af Byen Kassel. Og vi jo alle gjerne vilde hjem til Jul fik Sygeplejerne lov til at reise med Toget om aftenen d.22.12 fra Kassel og naaede saa at komme til Sønderborg d. 23. om eftermiddag og kom jo hjem til Jul”.

Familien Jacobsen fotograferet sidst i 1918 eller begyndelsen af 1919.

Afskrevet 2006 af sønndatter Ingrid Petersen, født Jacobsen, som fortæller:

”Farfar har skrevet optegnelser fra krigen 1914-18 i et kladdehefte. De må være skrevet efter 1965, da han nævner to ture til Frankrig en i 1961 og en i 1965.

Nogle bynavne er utydelige, og der er lidt at gå i gang med at få klarhed over byernes beliggenhed. Rejsen mod Rusland et år før krigen slutter, blev aldrig omtalt.

Perone må være byen Péronne øst for Amiens.

Det originale kladdehæftet blev kort efter afskriften var færdig stjålet under et indbrud. Det er desværre aldrig blevet fundet”.

NB: Billederne er i privateje, men er indsat i teksten af Museum Sønderjylland – Sønderborg Slot.